CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Historia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Forma arkusza:	MHIP-R0-100
Termin egzaminu:	10 czerwca 2026 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej[1]	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu.. Zdający: 1) wymienia najważniejsze cywilizacje starożytnego Bliskiego Wschodu ([…] Egipt […]) oraz przedstawia ich wkład w kulturowe dziedzictwo ludzkości. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej[2]	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) rozpoznaje najważniejsze osiągnięcia kulturowe starożytnych cywilizacji Bliskiego Wschodu. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

---

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).
Zwracamy uwagę, że w liceum ogólnokształcącym od roku szkolnego 2025/2026, a w technikum – od roku szkolnego 2026/2027 zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania wymagań ogólnych i szczegółowych określonych w załączniku nr 1 do powyższego rozporządzenia.

[2] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).
Zwracamy uwagę, że w liceum ogólnokształcącym w roku szkolnym 2024/2025 oraz w technikum w roku szkolnym 2024/2025 i 2025/2026 zadania egzaminacyjne będą sprawdzały poziom opanowania wymagań ogólnych i szczegółowych określonych w załączniku nr 3 do powyższego rozporządzenia.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: B
Przykładowe uzasadnienie:
W źródle 1. jest mowa m.in. o Atonie – bogu egipskim, o dwóch krajach – świadczy to o tym, że tekst odnosi się do starożytnego Egiptu. Na fotografii B przedstawiono pismo hieroglificzne – jeden z rodzajów pisma staroegipskiego.

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego.	III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich […]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego.	III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 2) 2) opisuje różne formy ekspansji w świecie greckim (wojny grecko-perskie […]). (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – za poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z obu źródeł.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: Nie
Przykładowe uzasadnienie:
Na mapie zostały zilustrowane działania militarne z okresu późniejszego [działania militarne z okresu wojny peloponeskiej]. Tekst ze źródła 2. zawiera informację m.in. o Militiadesie, który dowodził Grekami w bitwie pod Maratonem, która miała miejsce wcześniej.

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim […]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim […]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z wszystkich źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Fragment tekstu B

Przykładowe uzasadnienie:

Fragment tekstu A odnosi się do wojny Rzymu z Hannibalem, a więc końca III w. p.n.e. Fragment C odnosi się do okoliczności obalenia monarchii w Rzymie (VI w. p.n.e.). Chronologicznie najpóźniejsze wydarzenia zostały opisane we fragmencie B – fragment ten odnosi się do wojny Oktawiana z Markiem Antoniuszem z I w .p.n.e.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	V. Bizancjum i świat islamu. Zdający: 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i charakteryzuje jego osiągnięcia w zakresie kultury. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	V. Bizancjum i świat islamu. Zdający: 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cesarstwo bizantyjskie i charakteryzuje jego osiągnięcia w zakresie kultury. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z planu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego

Przykładowe uzasadnienie:

Na planie miasta została zaznaczona świątynia Hagia Sophia, która została ufundowana przez cesarza Justyniana Wielkiego. Władca ten panował w Bizancjum po upadku cesarstwa zachodniorzymskiego.

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 3) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie. (PR)

1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
A

Zadanie 5.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 3) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający:	VII. Europa w okresie krucjat. Zdający: 1) charakteryzuje i ocenia rolę zakonów w średniowiecznej Europie. (PR)

1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

FP

Zadanie 6.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji przez państwo […] Ottonów. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 3) opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawnee przyporządkowanie dwóch władców.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Fragment A – Otto III
Fragment B – Otto I

Zadanie 6.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 2) charakteryzuje ideę odnowienia cesarstwa rzymskiego na przykładzie jej realizacji przez państwo […] Ottonów. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	VI. Europa wczesnego średniowiecza. Zdający: 3) opisuje proces tworzenia się państw w Europie, z uwzględnieniem ich chrystianizacji. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 1) wyjaśnia uwarunkowania powstania państwa polskiego i jego chrystianizacji. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FF

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XIII. Kultura średniowiecza. Zdający: 4) charakteryzuje sztukę […] gotycką […]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XIII. Kultura średniowiecza. Zdający: 4) charakteryzuje sztukę […] gotycką. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawnee rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym nazwę i jedną widoczną cechę stylu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: B

Przykładowe uzasadnienie:

W tekście scharakteryzowano styl gotycki (strzelistość, ostre łuki, witraże). Ten styl architektoniczny dokumentuje fotografia, gdzie widać m.in. witrażowe okna, ostrołuki.

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. (PP)

zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) dokonuje bilansu panowania władców piastowskich (do 1138 r.). (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) opisuje zmiany terytorialne państwa polskiego w X–XII w. (PP) IX. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Zdający: 2) dokonuje bilansu panowania władców piastowskich (do 1138 r.). (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści mapy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: Bolesława Krzywoustego

Przykładowe uzasadnienie:

Na mapie zaznaczono m.in. trasy wypraw zbrojnych na Pomorze Gdańskie i Pomorze Zachodnie, które były celem polityki Bolesława Krzywoustego; trasę wyprawy niemieckiej na Polskę oraz miejsce bitwy na Psim Polu, które miały miejsce za panowania tego władcy.

Zadanie 9.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim. (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
W tekście władca gwarantuje mieszczanom sporą odrębność prawną; uprawnienia wójta, jako reprezentanta właściciela w mieście; dziedziczny tytuł wójtowski; zwolnienia z części danin na rzecz pana dla wójta oraz dysponowanie 1/3 dochodów z opłat sądowych i stawami, młynami, karczmami itp.

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;	X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 2) opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim (PP) X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego. Zdający: 3) charakteryzuje zasady kolonizacji na prawie niemieckim. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
C

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 1) opisuje […] zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV […]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 1) opisuje […] zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV […]. (PP)

2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do treści mapy.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: nie
Przykładowe uzasadnienie:
Na mapie zaznaczono granice Królestwa Polskiego w roku śmierci Kazimierza Wielkiego, który w czasie swego panowania przyłączył m.in. Ziemię Dobrzyńską, Ruś Halicką.
[W roku śmierci Władysława Łokietka poza granicami Królestwa Polskiego znajdowały się m.in. Ziemia Dobrzyńska, Ruś Halicka].

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa […]. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Regulacja wspomniana w źródle 1. dotyczyła zwiększenie wymiaru pańszczyzny, co dawało szlachcie możliwość korzystania z darmowej siły roboczej w większym zakresie. Akt prawny ze źródła 2. dawał szlachcie monopol na posiadanie ziemi.

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego […]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego […]. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
pospolite ruszenie

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XVII. Europa w XVI i XVII w. Zdający: 3) charakteryzuje przemiany kapitalistyczne w życiu gospodarczym Europy Zachodniej XVI i XVII w. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XVII. Europa w XVI i XVII w. Zdający: 4) charakteryzuje przemiany kapitalistyczne w życiu gospodarczym Europy Zachodniej XVI i XVII w. (PR)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do informacji z tekstu i wiedzy własnej.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

Liberalizm gospodarczy zakłada m.in. swobodną wymianę handlową i brak ograniczeń fiskalnych. Opisana w tekście polityka była charakterystyczna dla merkantylizmu, czyli doktryny zakładającej m.in. ograniczenia w imporcie.

Zadanie 14. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający: 2) wyjaśnia główne idee oświecenia i rozpoznaje dokonania epoki w dziedzinie kultury. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający: 2) wyjaśnia główne idee oświecenia i rozpoznaje dokonania epoki w dziedzinie kultury. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym podanie jednej widocznej cechy stylu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: B

Przykładowe uzasadnienie:

Rokoko cechują m.in. jasna pastelowa kolorystyka, obfitość falistych linii (gięte nogi mebli, motywy roślinnych splotów).

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega	XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający: 2) wyjaśnia główne idee oświecenia […]. (PP)

zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXIV. Europa w dobie oświecenia. Zdający: 2) wyjaśnia główne idee oświecenia […]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: źródło 2.

Przykładowe uzasadnienie: W źródle 1. przedstawiono koncepcję monarchii absolutnej, natomiast monteskiuszowska koncepcja władzy została opisana w źródle 2. – świadczy o tym podział władzy na trzy niezależne rodzaje: prawodawczą, wykonawczą i sądowniczą.

Zadanie 16. (0–3)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej […]; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia	XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja). Zdający: 5) wyjaśnia okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego i przedstawia jego reformy, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień Konstytucji 3 maja. (PP)

przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej […]; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego; 3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny; 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym;	XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja). Zdający: 5) wyjaśnia okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego i przedstawia jego reformy, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień Konstytucji 3 maja. (PP)

2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego.	

Zasady oceniania

3 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych oraz przedstawienie kontekstu historycznego.
2 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją dwóch elementów graficznych bez przedstawienia kontekstu historycznego ALBO za prawidłowe wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego oraz przedstawienie kontekstu historycznego.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie wymowy rysunku wraz z interpretacją jednego elementu graficznego bez przedstawienia kontekstu historycznego.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Postać w koronie i z insygniami królewskimi otacza swym płaszczem (bierze pod ochronę, pod opiekę) przedstawicieli prostego ludu oraz przedstawicieli innych grup społecznych – jest nawiązanie do zapisów Konstytucji 3 maja. W tle widoczne są medaliony symbolizujące połączenie Polski i Litwy ściślejszym związkiem (Pogoń litewska i Orzeł polski) – konstytucja zapowiadała mocniejsze powiązanie Polski i Litwy. Ukazana jest pozytywna rola króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w przygotowaniu i uchwaleniu konstytucji w obliczu kryzysu Rzeczypospolitej w końcu XVIII wieku.

Zadanie 17.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich. (PP)

2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
kongres wiedeński

Zadanie 17.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXX. Europa i świat po kongresie wiedeńskim. Zdający: 1) przedstawia decyzje kongresu wiedeńskiego w odniesieniu do Europy i świata, z uwzględnieniem podziału ziem polskich. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Ze źródła 1. wynika, że panowało powszechne zadowolenie monarchów z uzyskanych na kongresie wiedeńskim rezultatów. Podobna jest wymowa ilustracji ze źródła 2., na której monarchowie dzielą się zdobyczami po pokonaniu Napoleona.

Zadanie 18.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Aleksander Wielopolski realizował koncepcję stopniowego zwiększania autonomii Królestwa Polskiego w ramach Imperium Rosyjskiego drogą lojalizmu i powolnych reform. Społeczeństwo nie akceptowało tej drogi, widząc w postawie Wielopolskiego zaprzeczenie postawy patriotycznej.

Zadanie 18.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP)

zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. (PP) XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

W źródle 1. zaprezentowano bitwę pod Grochowem z okresu powstania listopadowego. Na monecie ze źródła 2. został przedstawiony Romuald Traugutt – dyktator powstania styczniowego.

Zadanie 18.3. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. 3) opisuje […] charakter toczonych walk. (PP)

	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 1) Porównuje programy głównych obozów Wielkiej Emigracji i rozpoznaje ich przedstawicieli. (PR) XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 2) wyjaśnia genezę powstania listopadowego i opisuje jego następstwa. 3) opisuje […] charakter toczonych walk. (PP) XXXI. Ziemie polskie i ich mieszkańcy w latach 1815–1848. Zdający: 1) Porównuje programy głównych obozów Wielkiej Emigracji i rozpoznaje ich przedstawicieli. (PR) XXXII. Powstanie styczniowe i jego następstwa. Zdający: 1) wyjaśnia genezę powstania styczniowego i opisuje jego następstwa. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FF

Zadanie 19.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający: 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie […]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający: 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie […]. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie
urbanizacja

Zadanie 19.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający: 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie […]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXIV. Przemiany gospodarcze i społeczne. Nowe prądy ideowe. Zdający: 1) przedstawia przemiany gospodarcze w Europie i na świecie […]. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FP

Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska; 2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach; 3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska;

2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach; 3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem, zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: po

Przykładowe uzasadnienie:

W źródle 1. przytoczony został fragment regulacji prawnej, która ograniczała Polakom prawo do budowania domów w zaborze pruskim. Fotografia ze źródła 2. dokumentuje historię Michała Drzymały, który – w proteście przeciw tym ograniczeniom – zamieszkał w wozie mieszkalnym.

Zadanie 20.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska; 2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach; 3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXV. Ziemie polskie pod zaborami w II połowie XIX i na początku XX w. Zdający: 1) wyjaśnia cele i porównuje metody polityki zaborców wobec mieszkańców ziem dawnej Rzeczypospolitej (w tym ziem zabranych) – rusyfikacja, germanizacja, autonomia galicyjska; 2) porównuje zmiany zachodzące w sytuacji społeczno-gospodarczej w trzech zaborach;

	3) charakteryzuje postawy społeczeństwa polskiego w stosunku do zaborców. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FF

Zadanie 21.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 4) charakteryzuje przykłady zaangażowania militarnego Polaków podczas wojny, ze szczególnym uwzględnieniem losów Legionów. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 4) charakteryzuje przykłady zaangażowania militarnego Polaków podczas wojny, ze szczególnym uwzględnieniem losów Legionów. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Piłsudski

Zadanie 21.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 4) charakteryzuje przykłady zaangażowania militarnego Polaków podczas wojny, ze szczególnym uwzględnieniem losów Legionów. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVIII. Sprawa polska w przededniu i podczas I wojny światowej. Zdający: 4) charakteryzuje przykłady zaangażowania militarnego Polaków podczas wojny, ze szczególnym uwzględnieniem losów Legionów. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A

Zadanie 22. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVII. I wojna światowa. Zdający: 5) wyjaśnia przyczyny klęski państw centralnych i Rosji. (PP) XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 1) analizuje proces formowania się centralnego ośrodka władzy państwowej. (PP)

	XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i międzynarodowe uwarunkowania odzyskania niepodległości przez Polskę (PR).

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XXXVII. I wojna światowa. Zdający: 5) wyjaśnia przyczyny klęski państw centralnych i Rosji. (PP) XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 1) analizuje proces formowania się centralnego ośrodka władzy państwowej. (PP) XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 1) wyjaśnia wewnętrzne i międzynarodowe uwarunkowania odzyskania niepodległości przez Polskę (PR).

Zasady oceniania

2 pkt – podanie dwóch poprawnych argumentów.
1 pkt – podanie jednego poprawnego argumentu.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Sytuacja na ziemiach polskich:

- We fragmencie A jest mowa o utworzeniu Rządu Tymczasowego Republiki Polskiej, a we fragmencie B o powrocie Piłsudskiego do Polski – oba wydarzenia miały miejsce w listopadzie 1918 roku.

Sytuacja w Europie:

- W fragmencie A jest mowa m.in. o abdykacji Wilhelma II, natomiast we fragmencie B jest mowa m.in. o rozpadzie Austrii – oba wydarzenia miały miejsce w listopadzie 1918 roku.

Zadanie 23. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 3) charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy z Niemcami, z uwzględnieniem […] plebiscytów. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XLI. Walka o odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej. Zdający: 3) charakteryzuje proces kształtowania się polskiej granicy z Niemcami, z uwzględnieniem […] plebiscytów. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie

Przykładowe uzasadnienie:

Źródło 1. odwołuje się do plebiscytu na Górnym Śląsku – świadczą o tym nawiązania do przemysłowego charakteru tych ziem. Źródło 2 przedstawia wyniki głosowania w plebiscycie na Warmii i Mazurach, o czym świadczą nazwy okręgów.

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XL. Narodziny i rozwój totalitaryzmów w okresie międzywojennym. Zdający: 2) wyjaśnia genezę faszyzmu i charakteryzuje faszystowskie Włochy. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	XL. Narodziny i rozwój totalitaryzmów w okresie międzywojennym. Zdający: 2) wyjaśnia genezę faszyzmu i charakteryzuje faszystowskie Włochy. (PP)

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzasadnienie zawierające interpretację dwóch elementów graficznych.
1 pkt – poprawne uzasadnienie zawierające interpretację jednego elementu graficznego.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Strona tytułowa czasopisma dowodzi, że włoski faszyzm nawiązywał symboliką do starożytnego Rzymu – świadczy o tym rzymski gest pozdrowienia, jaki wykonuje Mussolini, oraz pęk rózg liktorskich z zatkniętym w nich toporem.

Zadanie 25.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 2) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa;

zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	3) charakteryzuje działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 2) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa; 3) charakteryzuje działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Rozstrzygnięcie: nie
Przykładowe uzasadnienie:
Polacy pod Monte Cassino walczyli przeciwko Niemcom jako element koalicji wojsk alianckich. Plakat zniechęca do udziału w tych walkach, ukazując Monte Cassino jako śmiertelne zagrożenia – był wytworem hitlerowskiej propagandy.

Zadanie 25.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 2) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa; 3) charakteryzuje działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej. (PR)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 2) charakteryzuje losy armii gen. Władysława Andersa; 3) charakteryzuje działania polskich formacji wojskowych na różnych frontach II wojny światowej. (PR)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Anders

Zadanie 26. (0–2)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 8) charakteryzuje powstanie warszawskie. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 8) charakteryzuje powstanie warszawskie. (PP)

Zasady oceniania
2 pkt – podanie jednego podobieństwa i jednej różnicy między opiniami.
1 pkt – podanie podobieństwa ALBO różnicy między opiniami.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Podobieństwo:
W obu źródłach autorzy zwracają uwagę na swój osobisty udział w powstaniu warszawskim w kategoriach obowiązku patriotycznego.

Różnica:
Autor źródła 1. podkreśla, że jako uczestnik nie miał świadomości znaczenia zrywu powstańczego. Autor źródła 2 wskazuje, że powstanie było dla niego tragedią, ponieważ nie wierzył w jego powodzenie.

Zadanie 27.1. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający: 4) omawia proces sowietyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej i opór wobec komunizmu ([…] Czechosłowacja –1968 r.). (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 6) opisuje wydarzenia w […] Czechosłowacji w 1968 r. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do obu źródeł.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
W źródle 1. została zaprezentowana tzw. doktryna Breżniewa, która dawała ZSRS prawo do interwencji w wewnętrzne sprawy państw satelickich. Plakat ze źródła 2. nawiązuje do zastosowania tej doktryny – interwencji zbrojnej państw Układu Warszawskiego w Czechosłowacji w 1968 roku.

Zadanie 27.2. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LI. Świat po II wojnie światowej. Początek zimnej wojny. Zdający: 4) omawia proces sowietyzacji państw Europy Środkowo-Wschodniej i opór wobec komunizmu ([…] Czechosłowacja –1968 r.). (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym kraju. Zdający: 6) opisuje wydarzenia w […] Czechosłowacji w 1968 r. (PP)

Zasady oceniania
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Breżniew

Zadanie 28. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LV. Proces przejmowania władzy przez komunistów w Polsce (1944–1948). Zdający: 2) charakteryzuje okoliczności i etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LV. Proces przejmowania władzy przez komunistów w Polsce (1944–1948). Zdający: 3) charakteryzuje okoliczności i etapy przejmowania władzy w Polsce przez komunistów. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: nie
Przykładowe uzasadnienie:
Zwolennicy Stanisława Mikołajczyka byli w opozycji do komunistów podczas wyborów w 1947 roku, a plakat nawołuje do głosowania na obóz komunistyczny, tzw. blok demokratyczny.

Zadanie 29. (0–1)

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 3) wyjaśnia genezę i następstwa kryzysów społecznych w latach 1968, 1970 […]. (PP)

Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
II. Analiza i interpretacja historyczna. Zdający: 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego; 2) […] ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego.	LVII. Polska w latach 1957–1981. Zdający: 3) wyjaśnia genezę i następstwa kryzysów społecznych w latach 1968, 1970 […]. (PP)

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne rozstrzygnięcie wraz z uzasadnieniem zawierającym odwołanie do źródła.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rozstrzygnięcie: B
Przykładowe uzasadnienie:
Na fotografii B widać transparenty z hasłami nawiązującymi do propagandy władz PRL związanej z marcem 1968 roku, np. hasła antysyjonistyczne. [Fotografia A dokumentuje wydarzenia z wydarzeń z grudnia 1970 roku].

Zadanie 30. (0–15)

Temat 1.

Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje organizację państw i strukturę społeczeństw w cywilizacjach starożytnego Dalekiego Wschodu. (PR) III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego. (PP) 3) ocenia funkcjonowanie demokracji w Atenach czasów Peryklesa. (PR) IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki oraz cesarstwa, z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta. (PP)
Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	II. Pradzieje i historia starożytnego Wschodu. Zdający: 2) charakteryzuje organizację państw i strukturę społeczeństw w cywilizacjach starożytnego Dalekiego Wschodu. (PR) III. Świat starożytnych Greków. Zdający: 2) charakteryzuje kulturowe i polityczne konsekwencje wojen grecko-perskich oraz podbojów Aleksandra Macedońskiego. (PP) 3) ocenia funkcjonowanie demokracji w Atenach czasów Peryklesa. (PR) IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu. Zdający: 1) charakteryzuje przemiany ustrojowe i społeczne (w tym problem niewolnictwa) w państwie rzymskim doby republiki oraz cesarstwa, z uwzględnieniem roli Juliusza Cezara i Oktawiana Augusta. (PP)

	Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
Temat 2.	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 1) opisuje […] zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV i XV w.; 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z […] Litwą w XIV i XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. (PP) 1) ocenia znaczenie unii polsko-litewskiej z perspektywy obu narodów; 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa oraz utrwalenie unii polsko-litewskiej; 5) dokonuje bilansu panowania władców panujących w Polsce w XIV i XV w.; 6) ocenia politykę dynastyczną Jagiellonów w XV w. (PR) XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w.; 2) ocenia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce; 3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim; 4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w. (PP) 1) ocenia rozwiązanie problemu państw zakonnych w Prusach i Inflantach;

		2) wyjaśnia program „zbierania ziem ruskich” i koncepcję „Trzeciego Rzymu” w polityce moskiewskiej w kontekście obecności Rzeczypospolitej na ziemiach litewsko-ruskich; 3) charakteryzuje ruch egzekucyjny szlachty i ocenia jego znaczenie dla rozwoju parlamentaryzmu w państwie polsko-litewskim; 4) charakteryzuje główne nurty reformacji w państwie polsko-litewskim. (PR)
	Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	XII. Polska w XIV i XV w. Zdający: 1) opisuje […] zmiany terytorialne państwa polskiego w XIV i XV w.; 2) charakteryzuje rozwój monarchii stanowej w Polsce, uwzględniając strukturę społeczeństwa polskiego w późnym średniowieczu i rozwój przywilejów szlacheckich; 3) wyjaśnia międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania związków Polski z […] Litwą w XIV i XV w.; 4) charakteryzuje i ocenia stosunki polsko-krzyżackie na płaszczyźnie politycznej, gospodarczej i kulturowej. (PP) 1) ocenia znaczenie unii polsko-litewskiej z perspektywy obu narodów; 3) wyjaśnia wpływ rozwoju przywilejów szlacheckich na sytuację gospodarczą państwa oraz utrwalenie unii polsko-litewskiej; 4) dokonuje bilansu panowania władców panujących w Polsce w XIV i XV w.; 5) ocenia politykę dynastyczną Jagiellonów w XV w. (PR) XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Zdający: 1) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje jego stosunki z sąsiadami w XVI w.; 2) ocenia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce;

		3) omawia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego (gospodarka folwarczno-pańszczyźniana) na tle europejskim; 4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w. (PP) 1) ocenia rozwiązanie problemu państw zakonnych w Prusach i Inflantach; 2) charakteryzuje ruch egzekucyjny szlachty i ocenia jego znaczenie dla rozwoju parlamentaryzmu w państwie polsko-litewskim; 3) charakteryzuje główne nurty reformacji w państwie polsko-litewskim. (PR)
Temat 3.	**Wymagania dla liceum ogólnokształcącego określone w podstawie programowej**	
	Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 2) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 5) opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam) oraz przedstawia ich ustalenia. (PP) 3) omawia narodziny i działalność Wielkiej Koalicji. (PR) L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym Kraju. Zdający: 1) omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie; 3) przedstawia przykłady bohaterstwa żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej; 4) analizuje politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej; 5) charakteryzuje organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego. (PP) 1) opisuje położenie rządu Rzeczypospolitej Polskiej na arenie Międzynarodowej. (PR)

	Wymagania dla technikum określone w podstawie programowej	
	Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
	I. Chronologia historyczna. Zdający: 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych; 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych. III. Tworzenie narracji historycznej. Zdający: 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym, jak i problemowym; 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego; 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.	XLVII. II wojna światowa i jej etapy. Zdający: 2) sytuuje w czasie i przestrzeni przełomowe wydarzenia II wojny światowej (polityczne i militarne); 5) opisuje uwarunkowania militarne i polityczne konferencji Wielkiej Trójki (Teheran, Jałta, Poczdam) oraz przedstawia ich ustalenia. (PP) 3) omawia narodziny i działalność Wielkiej Koalicji. (PR) L. Działalność władz Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie i w okupowanym Kraju. Zdający: 1) omawia działalność rządu Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie; 3) przedstawia przykłady bohaterstwa żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej; 4) analizuje politykę mocarstw wobec sprawy polskiej w czasie II wojny światowej; 5) charakteryzuje organizację i cele Polskiego Państwa Podziemnego. (PP) 1) opisuje położenie rządu Rzeczypospolitej Polskiej na arenie Międzynarodowej. (PR)

Zasady oceniania

A. NARRACJA HISTORYCZNA			
Funkcjonalność wykorzystania wiedzy historycznej	**Poziom argumentacji wypowiedzi**	**Liczba punktów**	**Poprawność merytoryczna**
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do trzech elementów tematu	• bogata argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	**12 pkt**	Za błędy merytoryczne będą odejmowane punkty od ogólnej liczby punktów zdobytych przez zdającego w tym kryterium (bez punktów ujemnych): **1–2 błędy** merytoryczne **(-1 pkt)** **3–5 błędów** merytorycznych **(-2 pkt)** **powyżej 5 błędów** merytorycznych **(-3 pkt)**
	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzeciego	**11 pkt**	
	• bogata argumentacja do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	**10 pkt**	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	**9 pkt**	
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do dwóch elementów tematu (trzeci element zrealizowany częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowany)	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	**9 pkt**	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu, zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych elementów ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego elementu tematu	**8 pkt**	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	**8 pkt**	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego	**7 pkt**	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	**7 pkt**	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	**6 pkt**	
Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do jednego elementu tematu (pozostałe elementy zrealizowane częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowane)	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	**6 pkt**	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych	**5 pkt**	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	**5 pkt**	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z pozostałych	**4 pkt**	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	**4 pkt**	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	**3 pkt**	
Wiedza historyczna nie została wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do żadnego elementu tematu	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	**3 pkt**	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	**2 pkt**	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	**1 pkt**	
Niefunkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej w odniesieniu do całej wypowiedzi ALBO brak wypowiedzi.		**0 pkt**	

B. SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI	**Liczba punktów**
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ jest spójna (logicznie uporządkowana).	**3 pkt**
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej drobne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowana).	**2 pkt**
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej istotne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).	**1 pkt**
Wypowiedź nie spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów I/LUB jest nieuporządkowana, stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.	**0 pkt**

DODATKOWE INFORMACJE DLA EGZAMINATORÓW (KRYTERIUM A – NARRACJA HISTORYCZNA)

1. **Funkcjonalność** wykorzystania wiedzy historycznej ocenia się w odniesieniu do tematu pracy. Zdający musi zająć stanowisko wobec zaprezentowanej tezy oraz je przekonująco uzasadnić, wykorzystując w swojej argumentacji właściwie dobraną wiedzę historyczną z zakresu trzech elementów/obszarów wskazanych w temacie.

   a) **W pełni funkcjonalne** wykorzystanie wiedzy historycznej oznacza przywołanie w wypracowaniu:
      - adekwatnych (trafnie dobranych, wyselekcjonowanych) do tematu oraz zajętego stanowiska faktów, postaci, procesów historycznych
      - właściwej dla problematyki określonej tematem wypracowania terminologii historycznej

   które ilustrują tok rozumowania zdającego oraz przekonująco wspierają jego argumentację na poziomie co najmniej zadowalającym.

   b) **Częściowo funkcjonalne** wykorzystanie wiedzy historycznej ma miejsce wtedy, gdy zdający przedstawił powierzchowną argumentację LUB/I np. w części zasadniczej pracy, obok trafnej argumentacji, w charakterze argumentów/przykładów wykorzystane są treści, które nie są spójne np. ze stanowiskiem zdającego wyrażonym we wstępie albo nie odnoszą się do tezy zawartej w temacie pracy lub nie są związane z tematem.

   c) Wiedza historyczna **nie jest wykorzystana funkcjonalnie**, jeżeli zdający bezrefleksyjnie referuje/odtwarza wszystko, co pamięta z danego problemu, ale nie odnosi się do tezy zawartej w temacie LUB jego argumentacja jest sprzeczna z zajętym stanowiskiem.

2. **Argumentacja** to udowodnienie tezy/opinii/stanowiska przedstawionego przez zdającego za pomocą argumentów.

   a) **Bogata argumentacja** – to argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnie dobraną i szczegółową faktografią oraz adekwatną do omawianych zagadnień terminologią; szeroka, stanowiąca – jako całość – wnikliwą analizę problemu sformułowanego w temacie.

Za bogatą argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 4 pkt.

   b) **Zadowalająca argumentacja** – to argumentacja rzeczowa, poparta prawidłową faktografią i terminologią, zawiera elementy refleksji / głębszego namysłu nad problemem.

Za zadowalającą argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 3 pkt.

   c) **Powierzchowna argumentacja** – to argumentacja oparta na uogólnieniach, niewnikająca w istotę rzeczy, mało dokładna, w większości wsparta podstawową faktografią i terminologią, czasami niepoparta przykładami .

Za powierzchowną argumentację w odniesieniu do jednego elementu tematu przyznajemy 1 pkt.

3. **Błędy merytoryczne** to ewidentne pomyłki zdających w zakresie:

   a) chronologii – błędne sytuowanie w czasie wydarzeń, procesów, postaci historycznych (np. *W połowie XV wieku epidemia dżumy, zwana czarną śmiercią, zakończyła się śmiercią około 1/3 liczby mieszkańców Europy.*; *Pod koniec II wojny światowej głównym przeciwnikiem komunistów w walce o władzę w Chinach był przywódca Kuomintangu – Sun Jat-sen*; *Kulminacyjnym momentem wojny secesyjnej była bitwa pod Yorktown*).

   b) terminologii – błędne stosowanie pojęć historycznych (np. *W okresie średniowiecza w Europie dominował ustrój monarchii despotycznych*; *Innym, obok jakobinów, klubem politycznym rewolucyjnego parlamentu we Francji, była żakeria*; *W wielu monarchiach europejskich, w zakresie dziedziczenia tronu, obowiązywała zasada predestynacji*).

   c) ukazywania związków przyczynowo-skutkowych – przypisywanie wydarzeniom historycznym niewłaściwych przyczyn lub skutków (np. *Bezpośrednią przyczyną tzw. nocy listopadowej 1830 roku była branka i polityka Aleksandra Wielopolskiego*; *Na mocy pokoju kończącego Wielką Wojnę z Zakonem Krzyżackim Polska odzyskała Pomorze Gdańskie wraz z Warmią, które to ziemie od tej pory nosiły nazwę Prus Królewskich.*)

DODATKOWE INFORMACJE DLA EGZAMINATORÓW (KRYTERIUM B – SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI)

1. Jeżeli praca wypowiedź liczy mniej niż 300 słów, wówczas w tym kryterium przyznajemy 0 pkt.
2. Wypowiedź jest spójna, jeżeli elementy, które ją tworzą (wstęp – część zasadnicza (rozwinięcie) – zakończenie), stanowią logiczną i uporządkowaną całość.
3. Wywód jest uporządkowany, jeśli każdy kolejny akapit wynika z poprzedniego, a np. przestawienie akapitów zaburzyłoby tok rozumowania przyjęty przez zdającego.
4. Zaburzenia w spójności mogą wynikać m.in. z:
   a) błędów logicznych, w tym np. zbyt daleko idących uogólnień, nieuzasadnionych wniosków (np. wnioski w zakończeniu pracy nie wynikają z przeprowadzonego rozumowania), sprzecznych stwierdzeń
   b) odstępstw od podporządkowania wywodu myśli przewodniej, np. wypracowanie zawiera niefunkcjonalne fragmenty stanowiące niezwiązane z tematem wątki poboczne
   c) zredagowaniu wstępu lub rozwinięcia, lub zakończenia, lub akapitu, które nie pasują logicznie do pozostałej części wypracowania, nie łączą się logicznie z poprzedzającą je częścią / poprzedzającym je akapitem
   d) rozwijania jednocześnie więcej niż jednego wątku („zazębiania" się wątków)
   e) pomijania pośrednich ogniw rozumowania, tzw. skróty myślowe
   f) wprowadzenie treści nieistotnych, zbędnych dla pracy, bez związku/pozostających w wątpliwym związku z tematem/wywodem
   g) wprowadzania dygresji stosowanych niefunkcjonalnie
   h) przerywania toku myślenia zbędnymi zdaniami.
5. Błędy w spójności wewnątrz akapitów oznaczają np. nielogiczne połączenia zdań w akapicie oraz brak zastosowania w nim wskaźników zespolenia.
6. Błędy w spójności między akapitami oznaczają nielogiczne powiązanie danego akapitu z poprzednim lub poprzednimi akapitami oraz brak zastosowania wskaźników zespolenia między akapitami.

Zasady oceniania

<table>
<tr><th colspan="4">A. NARRACJA HISTORYCZNA</th></tr>
<tr><th>Funkcjonalność wykorzystania wiedzy historycznej</th><th>Poziom argumentacji wypowiedzi</th><th>Liczba punktów</th><th>Poprawność merytoryczna</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do trzech elementów tematu</td><td>• bogata argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu</td><td>12 pkt</td><td rowspan="13">Za błędy merytoryczne będą odejmowane punkty od ogólnej liczby punktów zdobytych przez zdającego w tym kryterium (bez punktów ujemnych):
1–2 błędy merytoryczne (-1 pkt)</td></tr>
<tr><td>• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzeciego</td><td>11 pkt</td></tr>
<tr><td>• bogata argumentacja do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych</td><td>10 pkt</td></tr>
<tr><td>• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu</td><td>9 pkt</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do dwóch elementów tematu
(trzeci element zrealizowany częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowany)</td><td>• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego</td><td>9 pkt</td></tr>
<tr><td>• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu, zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych elementów ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego elementu tematu</td><td>8 pkt</td></tr>
<tr><td>• bogata argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu</td><td>8 pkt</td></tr>
<tr><td>• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzeciego</td><td>7 pkt</td></tr>
<tr><td>• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych</td><td>7 pkt</td></tr>
<tr><td>• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu</td><td>6 pkt</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Wiedza historyczna wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do</td><td>• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych</td><td>6 pkt</td></tr>
<tr><td>• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch pozostałych</td><td>5 pkt</td></tr>
</table>

jednego elementu tematu (pozostałe elementy zrealizowane częściowo funkcjonalnie ALBO niezrealizowane)	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z dwóch pozostałych	**5 pkt**	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu ORAZ powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego z pozostałych	**4 pkt**	
	• bogata argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	**4 pkt**	
	• zadowalająca argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	**3 pkt**	
Wiedza historyczna nie została wykorzystana w pełni funkcjonalnie w odniesieniu do żadnego elementu tematu	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do trzech elementów tematu	**3 pkt**	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do dwóch elementów tematu	**2 pkt**	
	• powierzchowna argumentacja w odniesieniu do jednego elementu tematu	**1 pkt**	
Niefunkcjonalne wykorzystanie wiedzy historycznej w odniesieniu do całej wypowiedzi ALBO brak wypowiedzi.		**0 pkt**	

B. SPÓJNOŚĆ WYPOWIEDZI	**Liczba punktów**
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ jest spójna (logicznie uporządkowana).	**3 pkt**
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej drobne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowana).	**2 pkt**
Wypowiedź spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów ORAZ występują w niej istotne zaburzenia w zakresie spójności (logicznego uporządkowania).	**1 pkt**
Wypowiedź nie spełnia kryterium minimalnej liczby 300 słów I/LUB jest nieuporządkowana, stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów.	**0 pkt**